

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Zuzana Bardoňová

Exekuce vyklizením

Bakalářská práce

Olomouc 2016

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Exekuce vyklizením vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 30. 3. 2016

.....
Zuzana Bardoňová

Poděkování

Mé poděkování patří vedoucí bakalářské práce JUDr. Kateřině Frumarové, Ph.D., za ochotu, trpělivost a odborné vedení mé práce.

Obsah

Abstrakt.....	6
Abstract.....	6
Seznam použitých zkratk	7
Úvod	8
1. Exekuce na nepeněžitá plnění.....	10
1.1. Exekuce.....	10
1.2. Správní exekuce	10
1.3. Exekuce na nepeněžitá plnění.....	11
1.4. Způsoby provedení exekuce na nepeněžitá plnění	12
1.5. Exekuční titul.....	12
1.6. Exekuční správní orgán	14
2. Vyklizení jako jeden ze způsobů exekuce.....	16
2.1. Exekuční výzva.....	16
2.2. Nařízení Exekuce	18
2.3. Exekuční příkaz	18
2.4. Vyrozumění o vyklizení.....	20
2.5. Nepřípustnost vyklizení	21
2.5.1. Bytové náhrady	22
2.6. Provedení exekuce vyklizením	22
2.6.1. Protokol o vyklizení.....	23
2.7. Movité věci, které byly vyklizovaného objektu odstraněny	24
2.7.1. Úschova vyklizených věcí	25
2.7.2. Prodej movitých věcí	26
2.8. Odložení či přerušení exekuce.....	28
2.9. Zastavení exekuce.....	30
2.10. Exekuční náklady	32
2.11. Námitky.....	34
3. Problémy u vyklizení v praxi.....	36
3.1. Výzkumné otázky	36

Závěr	38
Seznam použitých zdrojů.....	39
Knižní publikace	39
Právní předpisy	39
Judikatura.....	40
Další zdroje	40

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá současnou exekucí vyklizením. Cílem práce pak je seznámit čtenáře se současnou právní úpravou exekuce vyklizením jako součástí exekuce na nepeněžitá plnění spadající pod správní exekuce.

Úvodem práce jsou vylíčeny základní pojmy, např. co to je exekuce, co to je správní exekuce, a další pojmy, které se úzce váží k exekucím na nepeněžitá plnění. Hlavní část práce je pak věnována přímo exekuci vyklizením a to od vymezení dalších základních pojmů, přes provedení této exekuce a až po námitky, jakožto možném způsobu obrany. Poslední část této práce je zaměřena na problematiku exekuce vyklizením v praxi v okrese města Nový Jičín.

Klíčová slova: exekuce vyklizením, správní exekuce, exekuce na nepeněžitá plnění, správní řád

Abstract

This bachelor's thesis deals with the present execution and clearing. The aim of this thesis is familiarize the reader with current legislation of the execution and clearing as part of the execution of non-cash performance belong under administrative execution.

At the outset of work there also depicted basic terminology, eg. what is execution, what is administrative execution, and other terms, that are closely related to the execution of non-cash performance. The main part id devoted to the directly execution and clearing and the definition of other key terms, through the implementation of this execution and to objection as a possible way of defense. The last part of the text is focused on execution and clearing in practice in the district town of Novy Jicin.

Key words: execution and clearing, administrative execution, execution of non-cash performance, Administrative Procedure Code

Seznam použitých zkratek

DŘ	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
KS	krajský soud
ObčZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
SŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
SŘS	zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
StZ	zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Obecně by se dala exekuce charakterizovat jako poslední krok, který nastupuje až v krajním případě a to tehdy, pokud si povinný, tedy osoba, která má splnit určitou povinnost, tuto povinnost nesplní řádně ve stanovené lhůtě. Exekuce představuje zásadní zásah do práv člověka a vždy se nemusí jednat pouze o člověka, který je povinný, ale může se také výrazně dotknout okolí povinného, zejména pak osob blízkých. Proto je nutné, aby byl tento institut zakotven přímo v zákoně a státní moc dohlížela na postup při jeho naplňování.

K výběru tohoto tématu mě vedla především averze okolí a vlastně většiny veřejnosti, kdy si každý pod pojmem exekuce představí něco negativního, a myslím si, že i docela kontroverzního. Taktéž jsem si všimla, že je téma exekucí studenty hodně opomíjeno a já se rozhodla touto prací aspoň malou část exekuce zpracovat. Na první pohled se totiž exekuce nejeví nějak složitě, ale už při druhém pohledu, jsou o dost složitější. Jestliže se zaměříme pouze na správní exekuce, zjistíme, že jsou rozděleny na exekuce na peněžitá plnění a na exekuce na nepeněžitá plnění. Základní zakotvení exekuce na peněžitá plnění je ve správní řádu, ovšem většina je pak upravena v daňovém řádu. Předmětem mé práce budou ovšem exekuce na nepeněžitá plnění, které jsou upraveny ve správním řádu podrobněji. Konkrétně se pak budu zabývat pouze exekucí vyklizením.

Práce bude strukturována do tří částí, přičemž každá je pak dále členěna. První část je spíše obecná, snažím se zde vymezit základní pojmy, např. co si představit obecně pod pojmem exekuce, dále se pak snažím přiblížit, že existuje správní exekuce a na její dělení. V druhé části se pak soustředím přímo na exekuci vyklizením jako jeden ze z druhů správní exekuce. Zde se snažím vymezit všechny pojmy, se kterými se setká osoba, které se tato exekuce dotkne. Třetí, poslední část, je věnována problémům, se kterými se lze setkat v praxi.

Při zpracovávání této práce jsem vycházela především z odborné literatury, právních předpisů a judikatury. Postupně jsem zjišťovala, že v literatuře se exekucím na nepeněžitá plnění moc prostoru nevěnuje, taktéž i odborná periodika, např. Komorní listy, jsou z hlediska těchto exekucí velmi chudé.

Během zpracovávání této práce byly použity zejména metody následující. Nejvyužívanější metodou s ohledem na charakter práce byla metoda deskripce a to za použití odborné literatury. Ve třetí části práce se jako nejučelnější jevila metoda analýzy při zpracování výsledků a informací získaných od jednotlivých odborů obecních úřadů.

Cílem této bakalářské práce s názvem „Exekuce vyklizením“ je blíže seznámit čtenáře s problematikou správních exekucí, exekucí na nepeněžitá plnění a především s exekucí vyklizením, a zároveň zpracovat část tolik opomíjeného tématu, za který tyto exekuce považují.

1. Exekuce na nepeněžitá plnění

1.1. Exekuce

Pod pojmem exekuce si můžeme představit právo na plnění, ať peněžitě či nepeněžitě, které bylo přiznáno vykonatelným rozhodnutím soudu nebo jiného rozhodujícího orgánu. Tedy exekuce nastupuje zejména tam, kde byla povinnému uložena povinnost plnění, která ovšem nebyla v určité lhůtě dobrovolně splněna a musí být prosazena donucujícími prostředky státní moci.¹

Rozlišujeme tři základní skupiny exekuce a to z hlediska právních odvětví:

- Exekuce civilně právní, která je upravena občanským soudním řádem (zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů)
- Exekuce trestněprávní, která je upravena trestním řádem (zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů)
- Exekuce správněprávní, která je upravena správním řádem (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů)

Nařídít a posléze provést exekuci je možné pouze způsoby uvedenými v zákoně.²

1.2. Správní exekuce

Správní exekuce je nepostradatelnou složkou, která tvoří činnosti veřejné správy. Jedná se vlastně o donucení ke splnění povinnosti, která byla uložena ve správním řízení a která nebyla splněna dobrovolně v předem stanovené lhůtě. Právě marné uplynutí lhůty je základní a první podmínkou exekuce. Lhůta sloužící k dobrovolnému splnění povinnosti je většinou dána exekučním titulem.³

Správní exekuce je upravena správním řádem – konkrétně v části druhé ji tvoří hlava číslo jedenáct. Jedná se o poslední hlavu této části správního řádu a má to své logické opodstatnění, neboť právě exekuce může, ale nemusí, představovat právě poslední, tedy závěrečné, stadium celého správního řízení. Zde se nám pak krásně projeví jeden ze základních znaků práva a to jeho vynutitelnost státním donucením v situacích, kdy není respektováno. I když by se dala exekuce nazvat fakultativní fází správního řízení – ne vždy k ní zákonitě dojde – neměli bychom ji znevažovat oproti ostatním fázím správního řízení. Mnohdy je exekuce

¹ SMOLÍKOVÁ, Lenka. *Exekuce v České republice*. Brno, 2006. Rigorózní práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

² SCHELLEOVÁ, Ilona, LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů: I. Průběh exekučního řízení*. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007. s. 10.

³ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 513-514 (§ 103 SŘ).

jediným způsobem, jak dosáhnout reálného účelu onoho správního řízení (v mnoha případech působí velmi efektivně jenom samotná hrozba touto sankcí).⁴

Správní řád rozlišuje (podle povahy povinnosti):

- Exekuci na peněžitá plnění – správní řád upravuje pouze věcnou příslušnost k provádění exekuce. Pro samotnou exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění je uplatněn postup pro správu daní, který upravuje daňový řád.
- Exekuci na nepeněžitá plnění – upraveny správním řádem v části druhé, hlavně jedenácté a dílu třetím.⁵

Protože se jedná o přímý a bezprostřední zásah do práv a svobod daného člověka, kdy se tento zásah koná bez ohledu na jeho vůli (či proti jeho vůli), je nutné nezapomenout respektovat velmi důležité zásady činnosti správních orgánů.⁶

1.3. Exekuce na nepeněžitá plnění

Exekuce na nepeněžitá plnění je komplexně upravena správním řádem, nicméně úpravu tohoto typu exekuce obsahuje také občanský soudní řád. Předpokladem pro tuto exekuci je pak jiné právo oprávněného, nežli nárok na zaplacení peněžitě pohledávky a zároveň jinou povinnost povinného, nežli povinnost platit.⁷

Tento typ exekuce vyžaduje mnohem větší aktivní účast nebo lépe spíše součinnost povinného, než při exekuci na peněžitá plnění. Taktéž zde oprávněný nemá možnost volby, neboť způsob exekuce na nepeněžitá plnění, který se použije je odvislý od povahy povinnosti, které má být vynucena.⁸

Zásadně lze vymáhat povinnost plynoucí z exekuce na nepeněžitá plnění pouze vůči povinnému. Vůči jiné osobě může exekuční správní orgán v exekuci pokračovat pouze v případě, je-li prokázáno, že na tuto osobu přešla či byla převedena tato nepeněžitá povinnost a tuto skutečnost lze prokázat výhradně listinou, která byla vydána správním orgánem, notářem, soudem, ověřena orgánem příslušným podle zvláštního právního předpisu nebo tento přechod nepeněžitě povinnosti či práva může vyplývat přímo z právního předpisu.⁹

⁴ SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. s. 293-294.

⁵ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 421 (§ 103 SŘ).

⁶ SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. s. 294.

⁷ SCHELLEOVÁ, Ilona, LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů: I. Průběh exekučního řízení*. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007. s. 13.

⁸ Tamtéž.

⁹ SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. s. 301.

Důležitou roli zde zastávají taktéž lhůty, které jsou prekluzivní, tudíž jejich marným uplynutím jednou provždy zaniká právo na nařízení či provádění této exekuce.¹⁰ Nařídít exekuci může exekuční správní orgán nejpozději do 5 let a exekuce může být provedena nejpozději do 10 let, od doby, kdy měla být povinnost splněna dobrovolně.¹¹

U exekuce na nepeněžitě plnění je hlavním účastníkem exekučního řízení především povinný podle ustanovení § 118 odst. 2 SŘ.¹²

1.4. Způsoby provedení exekuce na nepeněžitá plnění

Způsoby provedení exekuce nám taxativně stanovuje správní řád. Exekuční správní orgán si z těchto způsobů na základě správního uvážení vybere ten nejvhodnější nebo může kombinovat několik způsobů, ale to pouze v případě, kdy to umožňuje povaha věci. Exekuční správní orgán je povinen držet se při správním uvážení základními zásadami činnosti správních orgánů.¹³

Způsob by měl odpovídat povaze uložené povinnosti, která je stanovena exekučním titulem. Povinný by se pak měl chovat určitým způsobem, tj. něco strpět, něčeho se zdržet či vykonat určenou práci. Další možností pak je odevzdání movité věci.¹⁴

Způsoby stanovené zákonem:¹⁵

- Náhradní výkon v případě zastupitelného plnění
- Přímé vynucení v případě nezastupitelného plnění – zejména se jedná o vyklizení, odebrání movité věci a o předvedení
- Ukládání donucovacích pokut.

Předmětem mé práce pak bude pouze jeden ze způsobů exekuce na nepeněžitá plnění, a to vyklizení.

1.5. Exekuční titul

Jedná se o právní důvod, se kterým je pak spojeno zahájení exekuce a následně je pak na jeho základě vydána exekuční výzva či exekuční příkaz.¹⁶ Správní řád nám taxativně¹⁷

¹⁰ SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. s. 302.

¹¹ § 108 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹² Ustanovení nás odkazuje na § 27 odst. 1 SŘ, kde se nachází obecná úprava účastníků řízení.

¹³ HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Správní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2015. s. 337.

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ § 112 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 422-423 (§ 104 SŘ).

¹⁷ Jedná se o výčet úplný, konečný, vyčerpávající. Opakem je pak výčet demonstrativní.

vymezuje, co výhradně může být exekučním titulem exekučním titulem. Konkrétněji nám správní řád říká, že exekučním titulem může být pouze:¹⁸

- Vykonatelné správní rozhodnutí, případně předběžně vykonatelné správní rozhodnutí, upravené v § 74 SŘ nebo
- Vykonatelný smír upravený v § 141 odst. 8 SŘ.

Vedle samotného rozhodnutí (jedná se zde o rozhodnutí ve věci) může být exekučním titulem například i usnesení (upraveno v § 76 SŘ), příkaz, proti němuž nebyl podán odpor (upraven § 150 SŘ). Exekučním titulem pak nesmí být povinnost uložená opatřením obecné povahy – platí zde ovšem jedna výjimka a to, pokud se jedná o povinnost stanovenou zákonem, rozsah této povinnosti je potom určen právě opatřením obecné povahy a zároveň bylo vydáno rozhodnutí, kde byla osoba mající tuto povinnost přímo uvedena. Dále by exekučním titulem neměla být veřejnoprávní smlouva či výkaz nedoplatků.¹⁹

Nejdůležitější roli zde hraje právě vykonatelnost.

U rozhodnutí je vykonatelný jen a pouze jeho výrok, který ukládá danou povinnost. Zákon nám říká, že *rozhodnutí je vykonatelné nabytím právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden. Rozhodnutí je předběžně vykonatelné, pokud odvolání nemá odkladný účinek. Rozhodnutí ukládající povinnost k plnění je vykonatelné, je-li v právní moci a jestliže uplynula lhůta ke splnění povinnosti. Rozhodnutí ukládající povinnost k plnění je předběžně vykonatelné, pokud odvolání nemá odkladný účinek, a byla-li stanovena lhůta ke splnění povinnosti, jejím uplynutím.*²⁰ Na rozhodnutí by pak měla být vyznačená tzv. doložka vykonatelnosti.

Je zde dána také možnost pozastavení vykonatelnosti. Tato situace může nastat v případě, kdy je zahájeno přezkumné řízení – zde může správní orgán vykonatelnost usnesením pozastavit. Dalším případem pozastavení vykonatelnosti může být nové řízení, nebo pokud je podána žaloba proti tomuto rozhodnutí ve správním soudnictví – jedná se o odkladný účinek, který se může vyskytnout i v případě kasační stížnosti – vykonatelnost je pozastavena do skončení soudního řízení.²¹

Exekučním titulem může být podle § 141 SŘ taktéž vykonatelný smír, který mohou účastníci uzavřít ve sporném řízení, a tento smír schvaluje správní orgán.²²

¹⁸ § 104 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 516 (§ 104 SŘ).

²⁰ § 74 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 517 (§ 104 SŘ).

²² JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 424 (§ 104 SŘ).

Uplatnit exekuční titul nebo také navrhnout nucený výkon povinnosti (nebyla splněna dobrovolně) může správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo který schválil smír nebo také osoba oprávněná z exekučního titulu a tito mohou požádat o provedení exekuce soud nebo soudního exekutora.²³

Správní orgán, který vydal rozhodnutí v první stupni, může zároveň exekuční titul uplatnit, pak by se jednalo o exekuční správní orgán. Dalším, kdo může exekuční titul uplatnit, je správní orgán, který schválil smír, taktéž v tomto případě může být správní orgán a exekuční správní orgán shodný. Oproti dřívější právní úpravě může exekuční titul uplatňovat také osoba, která je z tohoto titulu oprávněná. Jedná se o osobu, které rozhodnutí či smír přiznávají určité oprávnění – a to na nárok po osobě povinné (může se jednat například o náhradu škody v přestupkovém řízení).²⁴

1.6. Exekuční správní orgán

Jako exekuční správní orgán se označuje správní orgán, který je podle správního řádu nebo jiného zvláštního zákona oprávněn k exekuci.²⁵

Správní řád upravuje věcnou příslušnost. V případě exekuce na peněžitá plnění je exekuční správní orgán upraven v § 106 SŘ. Jedná se především o obecného správce daně, který je místně příslušný podle zvláštního zákona (máme na mysli daňový řád) – pod pojmem „obecný správce daně“ se rozumí celní úřad. Dále příslušným správním orgánem může být taktéž obecní nebo krajský úřad, pokud je současně i správním orgánem, který schválil nebo vydal exekuční titul (postačí, aby byl tímto správním orgánem jiný orgán kraje či obce). Samotnou exekuci pak ovšem provede obecný správce daně místně příslušný podle DŘ (na žádost obecního úřadu). Ve vztahu k exekuci na nepeněžitá plnění je správní orgán upraven v § 107 SŘ. V tomto případě může být exekučním správním orgánem správní orgán, který vydal nebo schválil exekuční titul v prvním stupni (pokud je orgánem moci výkonné) nebo obecní úřad či krajský úřad, který vydal nebo schválil exekuční titul (mohl tak učinit i jiný orgán obce či kraje) nebo obecní úřad s rozšířenou působností a to pouze v případě, kdy jej o to požádal jiný správní orgán, který se nachází v jeho správním obvodu a sám v prvním stupni vydal nebo schválil exekuční titul.²⁶

²³ § 105 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 518-519 (§ 105 SŘ).

²⁵ § 103 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. s. 298-300.

Zvláštními zákony pojednávajícími o správních orgánech mohou být například zákon o Celní správě České republiky, zákon o poštovních službách, zákon o elektronických komunikacích, zákon o nemocenském pojištění či zákon o Finanční správě České republiky.²⁷

²⁷ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. Správní řád: komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 514-515 (§ 103 SR).

2. Vyklizení jako jeden ze způsobů exekuce

Tento typ exekuce řadíme mezi exekuce správní, kde se jedná o exekuci na nepeněžitá plnění. Konkrétněji můžeme exekuci vyklizením zařadit mezi exekuce přímým vynucením.

Exekuci přímého vynucení je možno provádět pouze v případech, kdy se jedná o nezastupitelné plnění, tzn. je zde nutný přímý výkon povinnosti ze strany povinného, a kde není náhradní výkon exekuce možný – nelze určité práce provést.²⁸

Správní řád uvádí způsoby přímého vynucení pouze demonstrativně, tudíž exekučním správní orgán může exekuci provést i jiným podobným způsobem. Ovšem tento způsob by měl být přiměřen okolnostem, měl by být vhodný a taktéž by tento způsob měl být v souladu se základními zásadami a činnostmi správních orgánů, které jsou uvedeny v části první, v hlavě druhé zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.²⁹

Exekuci přímým vynucením lze provést zejména vyklizením, dále odebráním movité věci nebo předvedením.³⁰

Exekuci vyklizením tedy můžeme zařadit mezi exekuce přímým vynucením spadající pod exekuce na nepeněžitá plnění a správní exekuce a správní řád ji konkrétně upravuje v § 121 až 124. Exekuce vyklizením je taktéž upravena v § 340 až 342 OSŘ, předmětem této práce pak bude pouze vyklizení jako způsob exekuce podle správního řádu.

U vyklizení se jedná zejména o vyklizení nemovitosti, stavby, bytu, místnosti nebo také jiných prostor - pro tento výčet správní řád zakotvuje legislativní zkratku „objekt“. Důvodem pro vyklizení může být neoprávněné užívání bytu či místnosti, kdy právo na užívání již pominulo, nebo se osoba do bytu nastěhovala neoprávněně nebo také v případě, kdy se jedná o budovu, která má být zdemolovaná.³¹

2.1. Exekuční výzva

Exekuční výzvu lze charakterizovat jako poslední napomenutí k tomu, aby si povinný splnil povinnost, která mu plyne z exekučního titulu. Lze ji využít především v jednodušších případech a v případech, kdy se může exekuční správní orgán důvodně domnívat, že tato výzva

²⁸ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 557-558 (§ 120 SŘ).

²⁹ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 452-453 (§ 120 SŘ).

³⁰ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ SCHELLEOVÁ, Ilona, LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů: II. Jednotlivé způsoby exekuce*. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007. s. 93.

bude postačující³², jelikož ve výzvě se povinnému určí náhradní lhůta, ve které má povinnost splnit.³³

Výzva nemá obligatorní charakter, nemusí předcházet vydání exekučního příkazu a následnému nařízení exekuce. Exekuční správní orgán rozhodne o vydání výzvy na základě svého správního uvážení, přičemž by měl přihlídnout jednat ke konkrétní situaci a taktéž k tomu, zda má vydání smysl (jestli lze od povinného očekávat dobrovolné splnění povinnosti). Další podmínkou je vyloučení vážného nebezpečí, že by byl účel exekuce zmařen.³⁴

Exekuční správní orgán vydává exekuční výzvu usnesením podle § 76 SŘ, přičemž obsahuje náležitosti rozhodnutí, které jsou uvedeny v § 68 SŘ a zároveň obsahuje další zvláštní náležitosti.³⁵

- je označen exekuční titul, na jehož základě je výzva vydána – titulem je tedy vykonatelné rozhodnutí nebo vykonatelný smír³⁶
- je vymezeno vyklizení jako druh nepeněžitě povinnosti, která má být splněna, dále by měly být uvedeny údaje o původní lhůtě, ve které měla být povinnost splněna a den, ke kterému se údaje v exekuční výzvě uvádí
- stanovení náhradní lhůty, ve které má být povinnost splněna – zde nejsou vymezeny žádné pravidla pro stanovení této lhůty, je třeba brát v úvahu charakter povinnosti a tato lhůta by neměla být tak krátká, že by nebyl povinný fakticky schopen povinnost splnit a zároveň ani nepřiměřeně dlouhá³⁷
- upozornění povinného, že v případě nesplnění povinnosti v této náhradní lhůtě nařídí exekuční správní orgán exekuci.

Exekuční výzva není spojena s povinností povinné hradit exekuční náklady.

Proti této exekuční výzvě také nelze podat odvolání či rozklad, je ovšem možné podání námitek podle § 117 SŘ, které nemají odkladný účinek (avšak z vážných důvodů může exekuční správní orgán rozhodnout jinak).³⁸ Výzvu není možné přezkoumat ve správním soudnictví, neboť podle usnesení KS v Ústní nad Labem ze dne 9. 1. 2012, č. j. 15 A 64/2011-

³² POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 530 (§ 109 SŘ).

³³ § 109 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

³⁴ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 918 (§ 109 SŘ).

³⁵ § 109 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ § 104 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 918 (§ 109 SŘ).

³⁸ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 532 (§ 109 SŘ).

56³⁹, není rozhodnutím. Taktéž není možno obnovit řízení, vydat nové rozhodnutí a vyloučeny je také přezkumné řízení.⁴⁰

2.2. Nařízení Exekuce

Exekuční správní orgán vydá exekuční příkaz a tím exekuci nařídí. Správní řád nám říká, že exekuci je možné nařídit z moci úřední nebo na žádost, přičemž může být exekuce zahájena buďto na žádost osoby oprávněné z exekučního titulu nebo na žádost správního orgánu podle § 107 odst. 2 SŘ.⁴¹

Exekuce zahájena *ex offo*⁴², je-li exekuční správní orgán zároveň i správním orgánem, který vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo schválil smír a to i v případě, jestliže je tímto orgánem obecní nebo krajský úřad. V situaci, kdy je exekučním správním orgánem obecní či krajský úřad, avšak exekuční titul je uplatňován jiným orgánem územního samosprávného celku, pak se také jedná o nařízení exekuce z moci úřední.⁴³

Přímo správní řád pak u nařízení exekuce z moci úřední vylučuje uplatnění lhůty podle § 80 odst. 2 SŘ, která je třicetidenní a souvisí s ochranou proti nečinnosti, což ovšem neznamená úplné vyloučení ochrany proti nečinnosti, které v souladu s § 80 SŘ, možné je.⁴⁴

V případě, kdy je exekuce nařízena na žádost, není přímo řečeno, jaké náležitosti má žádost obsahovat. Z § 118 odst. 1 SŘ však můžeme vyvodit, že žádost lze využít obecnou úpravu žádosti, která se nachází v § 45 SŘ.⁴⁵

2.3. Exekuční příkaz

Exekuční správní orgán vydá exekuční příkaz, kterým se nařizuje exekuce. Tento příkaz má formu usnesení, které je upraveno v § 76 SŘ a je zvláštní formou rozhodnutí, tudíž obsahuje jeho obecná náležitosti, které jsou stanoveny v § 68 SŘ a taktéž formální náležitosti, stanoveny v § 69 SŘ. Vedle těchto náležitostí pak příkaz obsahuje též speciální náležitosti a to:⁴⁶

- označení exekučního titulu, na jehož základě je exekuční příkaz vydán

³⁹ Právní věta usnesení: „*Exekuční výzva dle § 109 správního řádu z roku 2004 neřeší ani neukládá žádnou hmotněprávní povinnost, ale je pouze upomínkou ke splnění již dříve pravomocným rozhodnutím uložené nepeněžitě povinnosti, kdy je povinnému určena náhradní lhůta, v níž má nepeněžitou povinnost splnit. Tato výzva proto není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s.*“

⁴⁰ VEDRAL, Josef. Správní řád: komentář. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 922 (§ 109 SŘ).

⁴¹ § 110 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² Tj. z moci úřední.

⁴³ VEDRAL, Josef. Správní řád: komentář. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 923 (§ 110 SŘ).

⁴⁴ Tamtéž, s. 424.

⁴⁵ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. Správní řád: komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 534 (§ 110 SŘ).

⁴⁶ § 111 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

- vymezení nepeněžitě povinnosti, která měla být podle exekučního titulu splněna
- způsob provedení exekuce, tj. vyklizení
- označení věcí a práv postižených exekucí – konkrétně u vyklizení by zde měl být vyznačen příslušný objekt (nemovitost, stavba, byt či místnost) a to tak, aby bylo tohle označení nezaměnitelné, tudíž nejlepším způsobem by bylo uvést údaje z katastru nemovitostí⁴⁷
- a taktéž další údaje, pakliže jsou potřebné pro provedení exekuce.

Exekuční příkaz se oznamuje osobě povinné, tzn. osobě, které byla exekučním titulem stanovena povinnost mající povahu nepeněžitě plnění a tato povinnost nebyla splněna dobrovolně ve stanovené lhůtě. Taktéž se exekuční příkaz oznamuje dalším osobám, které z něj vyplývají povinnosti nebo práva.⁴⁸ Naopak žádná práva ani povinnosti nejsou přiznány tzv. prizvaným osobám (§ 128 SŘ – exekuční správní orgán si je může k vyklizení přizvat, aby byla zajištěna nestrannost), nemají práva ani povinnosti účastníků řízení a proto jim oznamováno být nemusí.⁴⁹

Oznámení exekučního příkazu je pak upraveno v § 76 odst. 3 SŘ, kde je stanoveno, že oznámení se doručuje, a s přihlédnutím k § 72 SŘ, který stanoví, že stejnopis písemného vyhotovení se doručuje do vlastních rukou.⁵⁰

Proti exekučnímu příkazu taktéž nelze uplatnit řádné opravné prostředky, tj. odvolání či rozklad. Nicméně, stejně jako u exekuční výzvy, může povinný či jiná osoba (vyplývá ji z exekučního příkazu povinnost) podat námitky podle § 117 SŘ. O námitkách rozhoduje exekuční správní orgán a proti tomuto rozhodnutí se taktéž nelze odvolat. V případě exekučního příkazu, kterým se nařizuje vyklizení, pak mají námitky odkladný účinek. V poučení, které je jednou ze součástí exekučního příkazu, by měla být uvedena informace o možnosti podat námitky a zároveň také informace, že se nelze odvolat.⁵¹

Taktéž není možná obnova řízení, vydání nového rozhodnutí⁵² a vyloučeno je také přezkumné řízení⁵³.

⁴⁷ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 925-926 (§ 111 SŘ).

⁴⁸ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 536 (§ 111 SŘ).

⁴⁹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 927-428 (§ 111 SŘ).

⁵⁰ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 536 (§ 111 SŘ).

⁵¹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 927-428 (§ 111 SŘ).

⁵² § 118 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ § 94 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Exekuční příkaz lze také přezkoumat ve správním soudnictví (podle § 65 SŘS), avšak až poté, co jsou vyčerpány všechny opravné prostředky v rámci veřejné správy.⁵⁴

2.4. Vyrozumění o vyklizení

Pokud osoba povinná nesplní svou povinnost včas, exekuční správní orgán vydá na základě exekučního titulu, ve kterém je stanovena povinnost osoby vyklidit objekt, exekuční příkaz a následně exekuci provede.

Už z podstaty věci, domnívám se, je jasné, že se zde bude jednat o docela zásadní zásah do práv osoby povinné. Z tohoto důvodu nám také správní řád zakotvuje pětidenní lhůtu o vyrozumění povinného – musí být vyrozuměn nejméně pět dní před provedením samotné exekuce. Lhůta však může být i delší, záleží ovšem na okolnostech toho konkrétního případu. Nejlepším provedením vyrozumění by pak bylo doručení dopisu do vlastních rukou (upraveno v § 19 odst. 4 SŘ) – zde si budeme prokazatelně jistí, že osoba byla informována. Dalším, koho je povinnost ze zákona vyrozumět, se pak stává obec, na jejímž území se vyklizený objekt nachází.⁵⁵ Zde už ovšem není stanovena lhůta pro informování, ale myslím si, že by lhůta měla přiměřená (nejlépe stejná jako u informování osoby povinné). U provedení exekuce vyklizením je nutná i přítomnost přizvaných osob, které by měly být nestranné a jejichž primárním úkolem by pak měl být dohled nad řádným průběhem exekuce. Tyto osoby ovšem nemají ani práva ani povinnosti účastníků⁵⁶ a jejich nepřítomnost by u exekuce vyklizením znamenala její nezákonnost.⁵⁷ Takovou osobou nejčastěji bývá policista, strážník či občan dané obce.⁵⁸

Zákonem daná pětidenní lhůta, kdy musí být povinný informován, může být obejita a lze postupovat zrychleně a to v případech velmi špatného stavu objektu a tudíž časové tísně. Jedná se především o objekty, které bezprostředně ohrožují život nebo zdraví osob – objekty, kterým hrozí zhroucení, je narušena jejich statika nebo se také může jednat o objekty, které bývaly továrnami či sklady a jsou v nich uskladněny nebezpečné látky. V takových případech pak může oprávněný úřední osoba doručit povinného exekuční příkaz až přímo při provedení exekuce a pokud nastane situace, která si myslím nebude úplně výjimkou, a to že osoba povinná

⁵⁴ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 536 (§ 111 SŘ).

⁵⁵ § 121 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ § 128 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 453-454 (§ 121 SŘ).

⁵⁸ TAFATOVÁ, Michaela. *Porovnání exekuce správní a soudní*. Plzeň, 2013. bakalářská práce. Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni.

není u vyklizení přítomna, pak jí je tento exekuční příkaz doručen současně s protokolem o vyklizení.⁵⁹

Institut, který nám z důvodu časové tísně umožňuje doručit povinnému exekuční příkaz až „na místě“ a to v případech, kdy je ohrožen život nebo zdraví osob, je upraven také stavebním zákonem. Zakotven byl už v § 96 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Nyní, s novým zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), se tento institut nevytratil, je upraven v § 140 StZ a říká nám, že v takové situaci může stavební úřad nařídít všem osobám, aby takovou stavbu vyklidily, a připouští se zde i vyvedení zvířat.

2.5. Nepřípustnost vyklizení

Provedení exekuce není přípustné, pokud během vyklizení objektu oprávnění úřední osoba zjistí, že osoba, které se vyklizení objektu týká, může být vážně ohrožena na svém zdravotním stavu. Skutečnost, že může dojít k vážnému ohrožení na zdraví v souvislosti s vyklizením je nutno prokázat. Tudíž je potřeba předložit potvrzení od lékaře. V případě, kdy tohle potvrzení předloženo není nebo v případě, kdy sice potvrzení předloženo je, nýbrž o takovémto potvrzení existuje důvodná pochybnost, si může oprávněná úřední osoba požádat o vyjádření odborného lékaře.⁶⁰ V situaci, že je prokázána přímá souvislost mezi vyklizením a možností vážného zhoršení zdraví, je exekuce správním orgánem buďto přerušena nebo zastavena pro nepřípustnost.⁶¹

Nemusí se však jednat pouze o vážné ohrožení zdravotního stavu povinného, taktéž se může jednat o osoby, kterých se vyklizení bezprostředně týká anebo o osoby, které sdílejí společnou domácnost s osobou povinnou.⁶²

Pokud se ovšem bude jednat o objekt, který je dalo by se říci v „dezolátním stavu“ a bezprostředně ohrožuje životy či zdraví, pak se exekuční správní orgán neohlíží na výše uvedenou osobu, jejíž zdravotní stav by mohl být vážně ohrožen a exekuci vyklizením proveden exekuční správní orgán vždy.⁶³

⁵⁹ § 121 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ § 122 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 561-562 (§ 122 SR).

⁶² Tamtéž.

⁶³ § 122 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

2.5.1. Bytové náhrady

Ve správní řádu byl také léta upraven institut týkající se bytových náhrad. S novelou účinnou od 1. ledna 2014 však byl tento institut vypuštěn. Říkal nám, že pokud měl být vyklizeným objektem byt či místnost sloužící k bydlení (kolaudační souhlas podle stavebního zákona nám říkal, zda daný byt či místnost slouží k bydlení) a zvláštní zákon ukládal povinnost tuto bytovou náhradu zajistit, nebylo možno provést exekuci vyklizením dřív, než byla tato bytová náhrada zajištěna. Exekuce tedy byla správním orgánem odložena nebo přerušena.⁶⁴

Obec, na jejímž území se takovýto byt nacházel, byla vyrozuměna exekučním správním orgánem o této exekuci vyklizením. Právě obec pak měla z úkol zajistit adekvátní bytovou náhradu.⁶⁵ Adekvátní bytovou náhradu ve smyslu, že pokud povinný obýval například byt 3+1 nebylo přípustné, aby byla bytovou náhradou garsoniéra.

Zvláštním zákonem zde byl občanský zákoník, který bytové náhrady upravoval a právě v návaznosti na rekonstrukci soukromého práva byl tento institut ze správního řádu vypuštěn, neboť nový občanský zákoník jej už nezná.⁶⁶

Zde si myslím, by mohla nastat diskuse o správnosti či nesprávnosti tohoto kroku. Někteří by mohli oponovat, že se zde vytratila jakási jistota, ale přece jenom exekuce nastává v momentě, kdy není dobrovolně splněna určitá nepeněžitá povinnost a pokud si osoba neplní své povinnosti, neměla by očekávat, že za to dostane ještě „odměnu“.

2.6. Provedení exekuce vyklizením

Exekuci vyklizením z vyklizovaného objektu provede oprávnění úřední osoba, ale je zde také možnost, že samotné vyklizení může na základě smlouvy provést také soukromá společnost, která se vyklizením zabývá.⁶⁷ Objektem, který má být vyklizený, se podle § 120 SŘ rozumí nemovitost, stavba, byt, místnost či jiné prostory. Podle § 18 SŘ je pak o vyklizení sepsán protokol.

Z těchto prostor oprávněná úřední osoba jako první odstraní všechny movité věci. Movitou věcí se rozumí veškeré věci, které nejsou věcmi nemovitými a jejich podstata buďto hmotná nebo také nehmotná.⁶⁸ Nedělají se rozdíly ve vlastnictví takovýchto věcí. Může se jednat o věci, které jsou vlastnictvím přímo osoby povinné, taktéž jsou oprávněnou úřední

⁶⁴ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 456 (§ 122 SŘ).

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 562-563.

⁶⁷ Tamtéž, s. 564.

⁶⁸ § 498 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

osobou odstraněny věci členů domácnosti a zároveň i dalších osob, přičemž jsou ve vyklizovaném objektu umístěny se souhlasem povinného. Může se jednat o movité věci, které se v objektu nacházejí na základě práva k nájmu, nebo se může jednat například o věci na základě výpůjčky.⁶⁹

2.6.1. Protokol o vyklizení

O úkonu vyklizení objektu je nutno, aby byl sepsán protokol o vyklizení. Tento protokol sepisuje oprávněná úřední osoba podle § 18 SŘ.

V protokolu by mělo být zaznamenáno místo a čas provedení exekuce vyklizením a údaje, které umožní identifikaci osob přítomných (těmito údaji se rozumí jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu).⁷⁰ Dále jsou všechny přítomné osoby povinny tento protokol podepsat, v případě odepření je nutné tyto důvody odepření a samotné odepření taktéž do protokolu zaznamenat.⁷¹

Nezbytnou součástí protokolu pak je přesný seznam movitých věcí, které byly z objektu vyklizeny a následně odevzdány buďto povinnému nebo zletilému příslušníkovi jeho domácnosti.⁷²

Může nastat situace, kdy, úmyslně či neúmyslně, dojde k poškození věcí určených k vyklizení nebo přímo na objektu – většinou se tak stává buďto nešikovností nebo neodbornou manipulací. V takových případech nese odpovědnost za škodu obec, kraj či stát podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.⁷³

Následujícím krokem osoby oprávněné provést vyklizení je vykázaní všech osob z objektu. Především se jedná o vykázaní osoby povinné, ale taktéž všech osob, které se zde na základě práva povinného zdržují. Těmito osobami bývají především příbuzní, členové domácnosti, jako například partner či druh, nebo se může jednat i o nájemce.⁷⁴ Při tomto kroku je nejlepší přizvání dalších osob a to ve smyslu § 128 SŘ, kdy nejvhodnější je, aby touto osobou

⁶⁹ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 457 (§ 123 SŘ).

⁷⁰ § 18 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹ § 18 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁷² VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 966 (§ 123 SŘ).

⁷³ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 564 (§ 123 SŘ).

⁷⁴ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 457-458 (§ 123 SŘ).

byl policista či strážník. Pokud existuje domněnka, že by mohlo dojít ke ztížení či zmaření provedení úkonu správního orgánu nebo pokud by hrozilo nebezpečí osobám či majetku, je nejlepším řešením přizvat Policii České republiky, která v těchto případech provádí součinnost správním orgánům ve smyslu §135 SŘ. Policejní ochrana je poskytnuta exekučnímu správnímu orgánu na jeho žádost. Ochrana Policií ČR při provádění exekuce je upravena také § 21 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, kde už jsou stanoveny pro tuto ochranu určité podmínky – a to v případě, že nemůže být proveden výkon rozhodnutí z důvodu ohrožení života či zdraví a zároveň je o tuto ochranu požádá. Tato žádost je písemná a musí být zdůvodněna.⁷⁵

Domnívám se ovšem, že u každého vyklizení by pak měla být přítomna obecní policie, pokud je obcí zřízena. Jedním z hlavních úkolů obecní policie totiž je zabezpečení místních záležitostí a ochrana veřejného pořádku, kde spadá také úkol definovaný v § 2 písm. a) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, kde se hovoří o přispění k ochraně a bezpečnosti osob a majetku.

Problémem se může stát, pokud se v objektu nachází osoba, jejíž zdravotní stav by mohl být vážně ohrožen. Zde se pak oprávněná úřední osoba musí řídit postupem popsaným v § 122 SŘ, kterému jsem se věnovala výše.

2.7. Movité věci, které byly vyklizovaného objektu odstraněny

Movité věci, které byly oprávněnou úřední osobou z vyklizovaného objektu odstraněny na základě § 123 odst. 1 písm. a) SŘ se odevzdávají osobě povinné nebo také jakémukoliv zletilému příslušníkovi domácnosti povinného, který se stal účastníkem exekučního řízení jako dotčená osoba⁷⁶ (ve smyslu § 27 odst. 2 SŘ, který nám říká, že: „*Účastníky řízení jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.*“). Taktéž s účinností nového občanského zákoníku nám pojem „zletilost“ nabyl na významu.⁷⁷ Movité věci mohou být tedy odevzdány osobám, které dovršily osmnácti let věku, ale mohou být odevzdány také osobám, které jsou plně svéprávné – plnou svéprávnost pak mohou získat již před osmnáctým rokem věku a to v případě, že jim byla plná svéprávnost přiznána nebo uzavřením manželství.⁷⁸ Oprávněná úřední osoba může takovou to osobu vyzvat k předložení průkazu totožnosti a to na základě § 36 odst. 2 SŘ, pro účely zjištění, že se opravdu

⁷⁵ HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Správní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2015. s. 340.

⁷⁶ § 123 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁷ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 564 (§ 123 SŘ).

⁷⁸ § 30 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

jedná o osobu, které je možno vystěhované věci vydat (tudíž se jedná o zletilého příslušníka domácnosti).⁷⁹

2.7.1. Úschova vyklizených věcí

Je také možné, že nastane situace, kdy není z nějakého důvodu možné předat movité věci z vyklizeného objektu povinnému nebo členům domácnosti. Myslím si, že k takovým případům v praxi dochází velmi často. Jedná se o případy, kdy při vyklizení objektu nebyl nikdo přítomen, anebo si tyto vyklizené věci odmítli převzít.⁸⁰

V případě, kdy dojde právě k situaci, kdy přímo u vyklizení není přítomna osoba povinná či zletilý člen domácnosti nebo v případě, kdy dojde k odmítnutí převzetí vyklizených věcí, jsou tyto věci dány do úschovy.⁸¹

Postup exekučního správního orgánu je takový, že nejprve udělá soupis všech vyklizených věcí (tento soupis je pak i součástí protokolu o vyklizení) a následně je předá do úschovy obci či jinému schovateli a to za podmínky jeho souhlasu. Taková úschova, jejíž podmínkou je souhlas, pak má povahu smlouvy o úschově (§ 2042 a násl. ObčZ). Tato smlouva je upravena občanským zákoníkem, který nám stanovuje povinnosti schovatele a říká nám, že: *„Schovatel opatruje převzatou věc, jak bylo ujednáno, jinak tak pečlivě, jak to odpovídá povaze věci a jeho možností, aby na věci nevznikla škoda, a po uplynutí doby úschovy věc uschovateli vrátí spolu s tím, co k ní přibylo. Požádá-li o to uschovatel, vrátí mu schovatel věc i před uplynutím ujednané doby úschovy. Sám ale nemá právo vrátit věc dříve, ledaže ji nemůže pro nepředvídatelnou okolnost bezpečně nebo bez vlastní škody opatrovat.“*⁸²

Souhlas s úschovou musí projevit obec či tedy jiný vhodný schovatel. Souhlas obce s převzetím movitých věcí do úschovy není potřeba, pokud spadá výkon rozhodnutí do samostatné působnosti obce – tzn., že exekučním orgánem je exekuční správní orgán vystupující jako orgán obce. Naopak, jestliže by se jednalo o rozhodnutí, které bylo vydáno v přenesené působnosti, a tudíž by exekuční správní orgán vykonával státní správu, pak by byl souhlas obce potřebný (tento souhlas vydává obec ve své samostatné působnosti). Když se jedná o exekuční správní orgán, který není orgánem obce, je souhlas obce taktéž nutný.⁸³

Domnívám se, že by obec měla být připravena vždy na situaci, kdy by musela vzít movité věci do úschovy, koneckonců o exekuci je dopředu vyrozuměna. Nezajištěná úschova

⁷⁹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 965 (§ 123 SŘ).

⁸⁰ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 566-567 (§ 123 SŘ).

⁸¹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 967 (§ 124 SŘ).

⁸² § 2043 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁸³ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 967 (§ 124 SŘ).

by také mohla být jedním z důvodu odložení nebo přerušení exekuce – správní řád neobsahuje obdobné ustanovení jako občanský soudní řád, který stanoví, že pokud není možné věci uschovat, nemůže být proveden výkon rozhodnutí.⁸⁴

Tato úschova je pak na náklady povinného. Dále je povinný vyrozuměn o místě úschovy věci a o možnosti převzetí věci.⁸⁵

2.7.2. Prodej movitých věcí

Pokud nejsou movité věci z úschovy vyzvednuty, je přistoupeno k jejich prodeji. K vyzvednutí zákon dává povinnému lhůtu 6 měsíců, která začíná běžet dnem, kdy byly věci dány do úschovy. Přestože zákonem není stanoven způsob vyrozumění o možném převzetí věci z úschovy, nejvhodnějším způsobem by bylo doručení do vlastních rukou (podle § 19 odst. 4 SŘ) nebo na tzv. doručenkou (§ 19 odst. 6 SŘ), kdy bude tohle doručení prokazatelné. Spolu s tímto vyrozuměním by měl být povinný i upozorněn na důsledky, pokud si tyto věci nepřevzme, tedy na prodej.⁸⁶

Uschované movité věci si nemusí nutně vyzvednout pouze povinný, ale může si je vyzvednout i člen domácnosti. Ve správním řádu tato možnost není výslovně upravena, ale jedná se o úkon soukromoprávní (upraven občanským zákoníkem) a tudíž může udělit povinný někomu plnou moc k vyzvednutí věci z úschovy.⁸⁷

Po marném uplynutí lhůty 6 měsíců, kdy nejsou uschované věci vyzvednuty, exekuční správní orgán přistoupí k prodeji těchto věcí. Postup prodeje je upraven zvláštním zákonem, konkrétně zákonem č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 120/2001 Sb. – jedná se o dražbu nedobrovolnou (upravena v § 36 a násl. tohoto zákona). Dále je možno postupovat i podle občanského soudního řádu (§ 321 a násl. OSŘ).⁸⁸

Výtěžek z takového prodeje je pak exekučním správním orgánem vyplacen povinnému. Ještě před vyplacením jsou z tohoto výtěžku odečteny určité položky. Jako první se srazí exekuční náklady, které jsou stanoveny paušální částkou dva tisíce korun (tato částka je stanovena přímo v § 124 odst. 3 SŘ a taktéž u ustanovení o exekučních nákladech v § 116 SŘ a tudíž ji exekuční správní orgán nemůže ani snížit, ani zvýšit). Dále je výtěžek z prodeje sražen o náklady, které vznikly při vyklizování objektu, o náklady související s úschovou movitých

⁸⁴ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 967 (§ 124 SŘ).

⁸⁵ § 124 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 460 (§ 124 SŘ).

⁸⁷ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 968 (§ 124 SŘ).

⁸⁸ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 567 (§ 124 SŘ).

věcí (pokud je např. ujednaná ve smlouvě o úschově cena úschovy) a o náklady, které souvisely s prodejem movitých věcí – mohou to být náklady na provedení dražby nebo náklady vzniklé při stěhování).⁸⁹

Zbytek výtěžku, pokud vůbec nějaký je, připadne povinnému. Exekuční správní orgán se při prodeji dostává také do mnohem výhodnějšího postavení vůči osobě povinné, protože nemusí exekuční náklady od povinného vymáhat. K vymáhání by došlo pouze v případě, že by výtěžek z prodeje nepokryl všechny exekuční náklady (tzn. paušální částku, náklady úschovy a náklady spojené s prodejem). Zde by musel exekuční správní orgán postupovat podle § 116 odst. 2 SŘ a vydat rozhodnutí, ve kterém by byla stanovena povinnost povinnému náklady uhradit.⁹⁰

Povinný může výtěžek taktéž odmítnout. Zákon obligatorně stanovuje písemnou formu odmítnutí, pokud by povinný odmítl pouze ústně, k takovému jednání by se nepřihlíželo. V případě odmítnutí se stává výtěžek a) příjmem státního rozpočtu nebo b) příjmem rozpočtu územního samosprávného celku (obce nebo kraje).

- a) Příjmem státního rozpočtu podle [§ 6 odst. 1 písm. r)⁹¹ zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)] se stává výtěžek z prodeje vždy, když jej povinný odmítne převzít⁹², pokud ovšem
- b) je exekučním správním orgánem obecní či krajský úřad, tzn., že exekuci provedl orgán územního samosprávného celku, pak se stává výtěžek příjmem rozpočtu územního samosprávného celku.⁹³ Zde se řídíme zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, kde nám tento příjem u obce spadá pod § 7 odst. 1 písm. k)⁹⁴ a u kraje pod § 8 odst. 1 písm. h)⁹⁵.

Jestliže povinný výtěžek neodmítne, je povinností exekučního správního orgánu jeho doručení. Může nastat situace, kdy se výtěžek vrátí jako nedoručitelný nebo se jej nedaří doručit (tímto důvodem je nejčastěji neznámé místo pobytu). Pak se i tento výtěžek stává příjmem státního rozpočtu či rozpočtu územního samosprávného celku, pakliže uplynula lhůta tři roky od prodeje movité věci a během této lhůty se povinný o tyto finanční prostředky nepřihlásil.⁹⁶

⁸⁹ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 567 (§ 124 SŘ).

⁹⁰ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 969 (§ 124 SŘ).

⁹¹ „další příjmy stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem“

⁹² § 124 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁹³ § 124 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁴ „jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce“

⁹⁵ „jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů kraje“

⁹⁶ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 970 (§ 124 SŘ).

V situaci, kdy se movité věci nepodaří v dražbě prodat nebo jestliže je schovatel odmítne převzít, stávají se buďto majetkem státu nebo majetkem územního samosprávného celku a to tehdy, pokud byla exekuce provedena orgánem územního samosprávného celku. Pakliže by se jednalo o věci, které nemají dlouhodobou trvanlivost, jsou neupotřebitelné či by náklady převyšovaly užitek z věci, je umožněno provést likvidaci takovýchto movitých věcí. Náklady spojené s likvidací věcí jsou pak připsány na účet povinného a jsou součástí exekučních nákladů upravených v § 116 SŘ.⁹⁷

2.8. Odložení či přerušování exekuce

V průběhu exekuce je možné, že nastanou určité okolnosti, které zakládají důvod exekuci odložit či přerušit. Takto lze jednat až poté, co byl vydán exekuční příkaz, neboť odložení či přerušování lze provést pouze u nařízené exekuce, v jiném případě by nebylo co odkládat nebo přerušovat.⁹⁸

Rozdíl mezi odložením a přerušováním exekuce:

- K odložení exekuce dojde v případě, kdy exekuční správní orgán sice exekuci nařídil, ale zatím nepodnikl žádné faktické kroky.
- Exekuční správní orgán exekuci přeruší v situaci, kdy již byla nařízena a zároveň byly podniknuty některé úkony, nicméně povinnost nebyla zatím vymožena.⁹⁹

Zákon stanovuje důvody pro odložení nebo přerušování pouze demonstrativně – tzn., že výčet důvodů není úplný, ovšem dále nám zákon uvádí, že je nutné, aby se jednalo o důvody závažné. Zde je pro exekuční správní orgán zakotven tzv. institut správního uvážení - záleží na úvaze exekučního správního orgánu, jestli uvedené důvody posoudí jako závažné.¹⁰⁰ Při této úvaze se musí exekuční správní orgán řídit zákonem, který stanovuje určité meze, a dále také základními zásadami správního uvážení a obecně základními zásadami činnosti správních orgánů (část první, hlava II).¹⁰¹

Odložit nebo přerušit exekuci může exekuční správní orgán:

- na žádost povinného
- bez požádání, nebo
- stanoví-li to zákon.¹⁰²

⁹⁷ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 970 (§ 124 SŘ).

⁹⁸ Tamtéž, s. 930 (§ 113 SŘ).

⁹⁹ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 539 (§ 113 SŘ).

¹⁰⁰ HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Správní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2015. s. 333.

¹⁰¹ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 539 (§ 113 SŘ).

¹⁰² § 113 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

U odložení či přerušení exekuce na žádost povinného se jedná o tzv. žádost o posečkání splnění povinnosti. Tuto žádost může podat povinný exekučnímu správnímu orgánu a na přerušení nebo odložení exekuce není právní nárok – ten byl pouze u bytových náhrad, které jsou v návaznosti na novelu správního řádu k 31. prosinci 2014 zrušeny. Aby mohl exekuční správní orgán žádosti vyhovět, musí být splněny určité podmínky. První podmínkou je skutečnost, že z chování povinného lze mít za to, že je odhodlán splnit si svou povinnost (např. již sám povinný začal povinnost uloženou exekučním titulem plnit) a to nejpozději ve stejné lhůtě, v jaké může být provedena exekuce. Další podmínkou je, že nebude zmařen účel exekuce – tzn., že exekuční správní orgán se ohlíží také na maximální lhůtu, ve které má být povinnost splněna (nemělo by dojít k překročení této lhůty, jedná se o lhůtu prekluzivní, tudíž by po jejím uplynutí musela být exekuce zastavena). Tato lhůta je zakotvena v § 108 odst. 4 SŘ a říká nám, že exekuční správní orgán může exekuci provádět nejpozději 10 let poté, co měla být povinnost splněna dobrovolně.¹⁰³

Exekuční správní orgán může exekuci odložit či zastavit také bez žádosti povinného, pokud šetří skutečnosti, které jsou nebo mohou být rozhodné pro zastavení exekuce.¹⁰⁴

Dále exekuci odloží či přeruší exekuční správní orgán, pakliže tak stanoví zákon. Zde už není využito správního uvážení. Takovým ustanovením je např. § 83 odst. 1 přestupkového zákona, které zní: „*Požádá-li účastník, který podal návrh na přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem, o odložení výkonu rozhodnutí, správní orgán jeho žádosti vyhově.*“ Také přímo u exekuce vyklizením bylo ustanovení, kde bylo stanoveno odložení či přerušení exekuce ze zákona. Jednalo se o tzv. bytové náhrady, které ovšem s novelou správního řádu účinnou od 1. ledna 2014 zmizely (již zmíněno výše).¹⁰⁵

Odložení nebo přerušení má formu usnesení, jehož náležitosti jsou upraveny § 76 SŘ a nelze se proti němu odvolat, přezkumné řízení vylučuje § 94 odst. 3 SŘ, nicméně je možné podání námitek podle § 117 SŘ. Usnesení má pak formu rozhodnutí (podle § 68 SŘ) a obsahuje:

- výrokovou část – exekuce vyklizením se odkládá nebo přerušuje
- odůvodnění – podloženo právními předpisy, přihlédnutí k okolnostem případu – zde by se měl exekuční správní orgán řídit základními zásadami činnosti správních orgánů, konkrétně ustanovením § 2 odst. 4 „*Správní orgán dbá, aby*

¹⁰³ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 930-931 (§ 113 SŘ).

¹⁰⁴ § 113 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 539-540 (§ 113 SŘ).

přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.“

- poučení – zde by mělo být sdělena informace, že odvolání je nepřipustné a o možnosti podat námitky.¹⁰⁶

V případě, že pominou důvody vedoucí k odložení nebo přerušení exekuce a nedojde k zastavení exekuce, pak exekuční správní orgán v exekuci dále pokračuje podle ustanovení § 65 odst. 2 SŘ.¹⁰⁷ O tomto pokračování pak exekuční správní orgán vyrozumí účastníky exekučního řízení a provede o tom záznam do spisu. Exekuční správní orgán nemusí vydávat další usnesení, stačí pouze vyrozumění, které je ovšem podmínkou, bez něj nelze v exekuci pokračovat¹⁰⁸ – viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. prosince 2013 č. j. 9 A 235/2010-58.¹⁰⁹

2.9. Zastavení exekuce

Exekuční správní orgán musí exekuci zastavit v případech, které jsou zákonem taxativně stanoveny, tudíž zde nemůže využít správního uvážení jako takového (úvaha spočívá pouze ve zjištění, jestli opravdu došlo k naplnění některého z důvodů).¹¹⁰

Exekuční správní orgán rozhoduje usnesením, které má formu rozhodnutí, a vydává jej buďto na žádost nebo z moci úřední. Proti usnesení se nelze odvolat, přezkumné řízení zde ovšem vyloučeno není (podle § 94 odst. 3 SŘ) a taktéž je možné podat námitky (podle § 117 SŘ).¹¹¹

Jednotlivé důvody pro zastavení exekuce:¹¹²

- Zánik povinnosti po nařízení exekuce – např. povinný povinnost dobrovolně splní nebo zanikne věc, která je předmětem exekuce; zrušení exekučního titulu za zánik považovat nemůžeme, neboť je upraveno samostatně¹¹³

¹⁰⁶ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 540 (§ 113 SŘ).

¹⁰⁷ § 113 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁸ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 541 (§ 113 SŘ).

¹⁰⁹ Právní věta rozsudku: „V době přerušení řízení podle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu nemůže správní orgán rozhodnout o věci samé, aniž by účastníky řízení vyrozuměl o pokračování řízení podle § 65 odst. 2 správního řádu a nepoučil je o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu.“

¹¹⁰ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 937 (§ 115 SŘ).

¹¹¹ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 544 (§ 115 SŘ).

¹¹² § 115 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹³ JEMELKA, Luboš, PONĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 442 (§ 115 SŘ).

- Zánik práva provádět exekuci a) nebo zrušení exekučního titulu, který tvoří podklad pro exekuci b)
 - a) Zánik práva provádět – je spojen s § 108 odst. 4 SŘ, kde je stanovena maximální lhůta, kdy lze exekuci provést, tj. 10 let od doby, kdy měla být povinnost splněna dobrovolně.
 - b) Zrušení exekučního titulu – ten může být zrušen v odvolacím řízení (pokud bylo rozhodnutí předběžně vykonatelné, § 90 SŘ), v přezkumném řízení (§ 97 SŘ), vydáním nového rozhodnutí ve věci (§ 102 odst. 9 SŘ) nebo soudem ve správním soudnictví (§ 78 SŘS).¹¹⁴
- Žádost o zastavení exekuce, přičemž tuto žádost podal ten, na jehož žádost¹¹⁵ byla exekuce nařízena – jedná se např. o osobu oprávněnou z exekučního titulu, správní orgán, který vydal rozhodnutí v 1. stupni nebo chválil smír. Taková to žádost je pak ve smyslu § 37 SŘ podáním.¹¹⁶
- Když průběh exekuce ukazuje, že by bylo pokračování spojeno s mimořádnými nebo nepoměrnými obtížemi – tyto obtíže by měli být pravdu mimořádné a nepoměrné vůči povinnosti, která je vymáhána. Je potřeba porovnat obsah a význam této povinnosti a předpokládané obtíže. Exekuční správní orgán by se měl řídit zejména zásadou hospodárnosti¹¹⁷ – aby nikou nevznikaly zbytečné náklady a dotčené osoby byly co nejméně zatěžovány.¹¹⁸
- V případě, že se zjistí, že byla exekuce nařízena a) k vymožení neexistující povinnosti nebo b) vůči neexistujícímu povinnému
 - a) Jednalo by se o povinnost, která již při vydání exekučního příkazu neexistovala nebo kterou nelze reálně splnit
 - b) Exekuce je nařízena vůči zemřelé fyzické osobě nebo zaniklé právnické osobě (pokud by došlo k zániku právnické osoby až po nařízení exekuce, povinnost by přecházela na právní nástupce).¹¹⁹
- Provedení exekuce je nepřipustné, protože před nařízením exekuce existoval důvod, pro který nebylo možno exekuci provést – zde se může jednat o odložení

¹¹⁴ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 939 (§ 115 SŘ).

¹¹⁵ Podle § 110 písm. b) a c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o žádost osoby oprávněné z exekučního titulu nebo o žádost správního orgánu podle § 107 odst. 2.

¹¹⁶ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 545 (§ 115 SŘ).

¹¹⁷ § 6 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁸ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 545 (§ 115 SŘ).

¹¹⁹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 940 (§ 115 SŘ).

vykonatelnosti exekučního titulu, ke kterému došlo již před nařízením exekuce, ale exekuční správní orgán o tom nevěděl nebo pokud není provedení exekuce přípustné z důvodu, že se *vyklizení objektu týká osoby, jejíž zdravotní stav by mohl být provedením vyklizení vážně ohrožen*.¹²⁰

- Exekuce je zastavena také pro nepřípustnost, kdy až po jejím nařízení nastal jiný důvod vyplývající a) ze zvláštního zákona nebo b) stavu věci, pro který nelze exekuci provést. Obdobné ustanovení pak upraveno v § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ.
 - a) Tady se mohu opět vrátit k § 122 odst. 1 SŘ – jedná se o nepřípustnost vyklizení objektu pro zdravotní stav osoby, které se exekuce vyklizením týká (rozebráno výše).
 - b) Důvodem může být např. zánik věci – konkrétně u exekuce vyklizením to pak může být zánik nemovité věci (stavba se může např. zřítit).¹²¹

2.10. Exekuční náklady

Během exekuce vyklizením vznikají také určité náklady. Obecně náklady řízení upravuje § 79 SŘ, přičemž na něj navazuje vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. Speciální úpravou ve vztahu k ustanovení § 79 SŘ je pak § 116 SŘ, který se týká přímo jenom exekučních nákladů.¹²²

Obecně platí, že exekuční náklady hradí povinný. Výjimkou, kdy tyto náklady povinný nehradí je případ, kdy by byla exekuce zastavena pro důvody uvedené v § 115 písm. e) nebo f) – tzn. v případě, pokud by byla exekuce nařízena k vymožení neexistující povinnosti nebo vůči neexistujícímu povinnému nebo taktéž, pakliže by bylo provedení exekuce nepřípustné, protože před nařízením exekuce existoval důvod, pro který nebylo možno exekuci provést – tady by neměla být exekuce ani zahájena, nelze tudíž po povinném požadovat ještě náhradu nákladů.¹²³

¹²⁰ § 122 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹²¹ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 941 (§ 115 SŘ).

¹²² JEMELKA, Luboš, PONĎĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 444 (§ 116 SŘ)

¹²³ JEMELKA, Luboš, PONĎĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 444 (§ 116 SŘ).

Další výjimkou je pak situace, kdy je exekuční řízení zastaveno na základě žádosti osoby oprávněné z exekučního titulu nebo správního orgánu, na základě jejichž žádosti byla exekuce nařízena – náklady exekučního řízení pak hradí tento subjekt.¹²⁴

Povinný jinak hradí náklady vždy, jestliže byl vydán exekuční příkaz nebo pokud oprávněná úřední osoba přistoupila k exekuci vyklizením (pro všechny exekuce ještě platí, jestliže přistoupila oprávněná úřední osoba k odebrání věci).¹²⁵

Náhrada exekuční výdajů se skládá ze dvou složek:

- Paušální částky, která činí 2 000 Kč, která je přímo stanovena zákonem a tudíž ji exekuční správní orgán nemůže ani snižovat, ani navyšovat. Hradí se z ní zejména náklady na úřední činnost.¹²⁶
- Skutečných výdajů, které vznikly při provádění exekuce. Tyto náklady se pak odvíjí od způsobů provedení exekuce. U exekuce vyklizením se pak do těchto nákladů může započítat například tzv. úschovné nebo náklady související s prodejem vyklizených movitých věcí či jejich likvidací.

Úhradu exekučních nákladů ukládá exekuční správní orgán povinnému rozhodnutím (v souladu s § 68 a 69 SŘ), které lze vydat až poté, co je známa celková výše těchto nákladů. V průběhu exekuce hotové výdaje hradí zálohově exekuční správní orgán a to ze svého rozpočtu, konkrétně z rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost tohoto orgánu – bude se tedy jednat o rozpočet obce, kraje nebo o státní rozpočet.¹²⁷ Platí zde zásada hospodárnosti uvedená v § 6 odst. 2 SŘ „*Správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady...*“.

Může nastat situace, kdy bude exekuční správní orgán provádět exekuční úkony vůči více povinným. V takovém případě bude náhrada těchto nákladů rozvržena mezi všechny povinné a to poměrně, podle rozsahu vymáhaných povinností, které připadají na jednotlivého povinného.¹²⁸

Exekuční náklady pak vybírá a vymáhá exekuční správní orgán, který provádí exekuci a uložil jejich náhradu. Zde se již jedná o peněžní plnění, které je upraveno zvláštním zákonem a to zákonem č. 280/2008 Sb., daňovým řádem.¹²⁹

¹²⁴ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 943 (§ 116 SŘ).

¹²⁵ § 116 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁶ POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 548 (§ 116 SŘ).

¹²⁷ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 944 (§ 116 SŘ).

¹²⁸ § 116 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁹ JEMELKA, Luboš, PONĎĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 446 (§ 116 SŘ).

2.11. Námitky

Námitka je v podstatě zvláštním druhem opravného prostředku, který lze využít proti usnesení exekučního správního orgánu či v průběhu exekuce v případech, kde je řádný opravný prostředek vyloučen – nelze se odvolat. Námitku lze tedy podat proti exekuční výzvě, exekučnímu příkazu, usnesení o odkladu nebo přerušení exekuce, proti usnesení o zastavení exekuce nebo proti jiným úkonům exekučního správního orgánu – tím jsou myšleny úkony, při kterých dochází k faktické realizaci exekuce, tj. přímo vyklizení nemovitosti.¹³⁰

Námitku je oprávněn podat buďto povinný nebo jiná osoba, které z usnesení nebo jiného úkonu vyplývá povinnost.¹³¹ U vyklizení se může jednat o osobu, v jejíž objektu se nachází byt povinného či další místnosti nebo prostory.¹³²

I když není zákonem stanoven žádná lhůta pro podání námitek, určité omezení funguje. Námitku nelze podle § 117 odst. 2 SŘ podat tehdy, bylo-li již usnesení vykonáno nebo byl-li již proveden jiný úkon.

Námitku můžeme charakterizovat jako podání podle ustanovení § 37 SŘ. Z námitek by mělo být zřejmé, kdo ji činí, čeho se týká a co je navrhováno. O každé námitce pak musí exekuční správní orgán rozhodnout a proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat ani podat rozklad.¹³³

Obecně u námitek odkladný účinek není, což můžeme dovodit zejména ze skutečnosti, že je snaha provést exekuci co nejdříve, nejrychleji a nejefektivněji.¹³⁴ Odkladný účinek je u námitek připuštěn pouze v případech, které upravuje § 117 odst. 3 SŘ. Jedná se o námitky, které směřují proti:¹³⁵

- usnesení, jímž byla exekuce odložena nebo přerušena
- exekučnímu příkazu, jímž byla nařízena exekuce vyklizením
- usnesení, kterým byla exekuce zastavena
- pakliže je uplatněn některý z důvodů pro zastavení exekuce – konkrétně se jedná o důvody uvedené v písm. a) po nařízení exekuce tato povinnost zanikla, v písm. b) po nařízení zaniklo právo provádět exekuci nebo zanikl exekuční titul, v písm. e) exekuce nařízena k vymození neexistující povinnosti a v písm. f) a g), kdy se jedná o nepřípustnost exekuce.

¹³⁰ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 946 (§ 117 SŘ).

¹³¹ § 117 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹³² POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. s. 551 (§ 117 SŘ).

¹³³ VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. s. 947 (§ 117 SŘ).

¹³⁴ JEMELKA, Luboš, PONĎĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 447 (§ 117 SŘ).

¹³⁵ § 117 odst. 3 písm. a) až d) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Mimo tyto důvody může odkladný účinek přiznat taktéž exekuční správní orgán a to pouze z vážných důvodů (zde záleží na správním uvážení exekučního správního orgánu, jaké důvody lze považovat za vážné).¹³⁶

Při pohledu na důvody pro přiznání odkladného účinku nám plyne, že se jedná o důvody, které mají v průběhu exekuce význam. Nechrání pouze osobu oprávněnou z exekučního titulu, ale taktéž osobu povinnou a to především, pakliže se jedná o exekuci vyklizením, neboť ta představuje docela velký zásah do práv osoby povinné. Představme si situaci, kdyby zde neměla námitka odkladný účinek, bylo by provedeno vyklizení a až poté, po přezkoumání námitky by se vlastně zjistilo, že k vyklizení vůbec nemělo dojít.¹³⁷

¹³⁶ § 117 odst. 3 písm. e) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁷ JEMELKA, Luboš, PONĎĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. s. 448 (§ 117 SŘ).

3. Problémy u vyklizení v praxi

Při psaní této práce jsem nechtěla zůstat pouze v rovině teoretického zaměření, ale také jsem se snažila jít do praxe. Mým cílem se tedy staly obecní a stavební úřady. Konkrétně jsem kontaktovala bytové odbory obecních úřadů a stavební úřady měst v okolí mého bydliště, tj. v okolí města Nový Jičín.

Ve většině případů se mi tyto úřady ozvaly, ovšem jsem postupně zjišťovala, že se s exekucí vyklizením neseťkaly vůbec nebo v jednom případě se s touto exekucí setkaly asi před deseti lety. Byla jsem docela překvapená, domnívala jsem se, že vyklizení jako druh exekuce na nepeněžitá plnění bude celkem častý.

Pro situace, kdy má úřad s exekucí vyklizením zkušenost jsem sestavila šest otázek, na kterých je pak praktická část mé práce postavena. Tyto otázky jsem pak kladla jednotlivým odborům obecní úřadů či stavebním úřadům buďto přes e-mail nebo jsem si domluvila schůzku a otázky pokládala osobně.

3.1. Výzkumné otázky

Jak často se s exekucemi, konkrétně s exekucí vyklizením, setkáváte?

Většina bytových odborů obecních úřadů a stavební úřady už při prvním kontaktu odpověděly, že s touto exekucí nemají žádné zkušenosti, někteří úředníci mi sdělili, že na tom konkrétním úřadě byla jedna exekuce vyklizením přibližně před deseti lety, ovšem ta konkrétní úřední osoba na daném úřadu ještě nepracovala a proto nemá žádné osobní zkušenosti.

Pouze na jednom bytovém úřadu jsem se dozvěděla, že se s touto exekucí setkávají pětkrát až desetkrát ročně.

Myslíte si, že je současná právní úprava exekuce dostatečná?

U této otázky jsem se dostala k otázce, kdo vlastně tuto exekuci vykonává jako exekuční správní orgán. Dřív jsem se domnívala, že si povinnosti plynoucí z exekučního titulu budou vymáhat samotné odbory obecních úřadů, ale docela jsem se mýlila.

Dopracovala jsem se k odpovědím, že tyto odbory pouze vypracují podklady pro exekutory, kterým pak celou záležitost předávají. Tudíž nemohou na tuto otázku odpovědět, protože nemají nastudovaný zákon o exekucích.

Je současná právní úprava exekuce přehledná?

U této otázky se mi dostávalo stejných odpovědí jako u otázky předešlé. Jelikož sami exekuci nevykonávají a nemají nastudované příslušné zákony, nemohou odpovědět.

Způsobuje Vám současná právní úprava exekuce v praxi nějaké problémy?

Odpověď byla ne. Myslí si, že současná právní úprava exekuce vyklizením je natolik dostatečná, aby v praxi vše fungovalo, jak má a nevznikaly zbytečné problémy.

Jak reagují lidé touto exekucí dotčeni? Probíhá taková exekuce poklidně nebo se vyskytují nějaké problémy?

Zde se mi začaly odpovědi lišit. Velký význam tady hrají lidé, jejich povahy a přístup k problému.

Setkala jsem se s odpovědí, kde mi bylo řečeno, že záleží na člověku, ale s negativními reakcemi se setkávají často a také musí velmi často řešit stížnosti.

V jiném městě se mi na druhou stranu dostalo odpovědi, že při výkonu exekuce samotní dlužníci většinou nejsou. Byty se pak otevírají za asistence Policie České republiky, pokud je přítomna. Exekutora pak berou povinní jako autoritu. Celkově se pak s problémy nesetkávají téměř vůbec.

Je pro Vás výkon exekuce náročný, např. po psychické stránce?

Po psychické stránce pak výkon exekuce hodnotí jako velmi náročný. Není jednoduché zasahovat takhle razantně do práv člověka a sledovat, jak taková exekuce může člověka ničit.

Většinou se také snaží o domluvu s dlužníkem, popřípadě téměř vždy zasílají výzvy. Cílem úřadů pak je, aby docházelo přímo k vydání exekučního příkazu a výkonu exekuce v co nejmenším počtu případů.

Závěr

Jako cíl při zpracování bakalářské práce na téma „Exekuce vyklizením“ jsem si stanovila popsat a rozebrat tento typ exekuce, přičemž jsem snažila vycházet pouze ze správního řádu, kde je vyklizení oproti ostatním druhům exekucí na nepeněžitá plnění, upraveno nejrozsáhleji.

Na základě zpracování této práce jsem postupně zjišťovala, že v posledních letech došlo k výrazným změnám u exekuce vyklizení. Za nejzásadnější změnu považuji skutečnost, že od 1. ledna 2014 byl ze správního řádu úplně vypuštěn institut bytových náhrad a to v souvislosti s rozsáhlou novelou občanského práva. Zároveň institut bytových náhrad vymizel také z občanského soudního řádu, kde byl zakotven v souvislosti s úpravou soudních exekucí na nepeněžitá plnění. Během psaní této práce jsem se neustále zamýšlela, zda udělali zákonodárci správný krok, když tento institut vypustili. I teď si nejsem úplně jistá, že udělali dobře, ovšem na druhou stranu, exekuce přece nastupuje jako úplně poslední krok, který by měl vést ke splnění povinnosti povinným, zde již i nedobrovolně. Jestliže si pak osoba, která má určitou povinnost, není schopna nebo nechce tuto povinnost splnit, neměla by pak mít ani nárok na privilegium, za které bytové náhrady v této situaci považují.

Za velmi přínosnou ač ne příliš rozsáhlou považuji třetí kapitolu, která je zaměřena více na exekuci vyklizením v praxi. Zaměřila jsem se na různě velké obecní úřady obcí v okolí mého bydliště, konkrétně jsem se zaměřila na bytové odbory a stavební úřady. Jak vyplývá z třetí kapitoly, ne vždy byla komunikace ze strany těchto odborů a úřadů ideální a vstřícná. U odborů a úřadů, se kterými se mi podařilo spojit, mě ovšem překvapila skutečnost, že s exekucí vyklizením ani s ostatními exekucemi nemají téměř zkušenosti.

V právní úpravě *de lege ferenda* bych nejspíš zásadně nic neměnila. Domnívám se, že exekuce vyklizením je ve správním řádu upravena dostatečně a ani oslovené obecní úřady neměly se současnou právní úpravou problém a nepůsobí jim komplikace.

Závěrem bych konstatovala, že právní úprava exekuce vyklizením jako správní exekuce není nejrozsáhlejší, ale pokud bych se chtěla věnovat i dalším druhům exekucí na nepeněžitá plnění, taková práce by si pak zasloužila mnohem větší prostor, než rozsah stanovený pro bakalářskou práci.

Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

HORZINKOVÁ, Eva, NOVOTNÝ, Vladimír. *Správní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2015. 392 s. ISBN 978-80-7502-071-0.

JEMELKA, Luboš, PONDĚLÍČKOVÁ, Klára a kol. *Správní řád: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 716 s. ISBN 978-80-7400-401-8.

POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David a kol. *Správní řád: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015. 816 s. ISBN 978-80-7400-598-5.

SCHELLEOVÁ, Ilona, LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů: I. Průběh exekučního řízení*. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007. 114 s. ISBN 978-80-87071-36-6.

SCHELLEOVÁ, Ilona, LAMKA, Roman. *Exekuce v zrcadle právních předpisů: II. Jednotlivé způsoby exekuce*. 1. vydání. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007. 189 s. ISBN 978-80-87071-37-3.

SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo procesní*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. 386 s. ISBN 978-80-7380-381-0.

VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání. Praha: Bova Polygon, 2012. 1448 s. ISBN 978-80-7273-166-4.

Právní předpisy

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění zákona č. 120/2001 Sb.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. prosince 2013 č. j. 9 A 235/2010-58

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 1. 2012, č. j. 15 A 64/2011-56

Další zdroje

SMOLÍKOVÁ, Lenka. *Exekuce v České republice*. Brno, 2006. Rigorózní práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.

TAFATOVÁ, Michaela. *Porovnání exekuce správní a soudní*. Plzeň, 2013. Bakalářská práce. Právnická fakulta Západočeské univerzity v Plzni.